

การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

นางสาวอมรรัตน์ เรืองสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974 - 331 - 876 - 3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ANALYSIS OF FRONT – PAGE NEWS NARRATION IN DAILY NEWSPAPERS

Miss Amornrat Ruangskul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

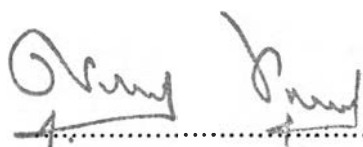
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

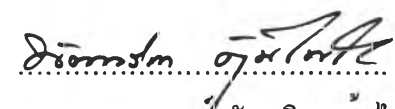
ISBN 974 – 331 – 876 - 3

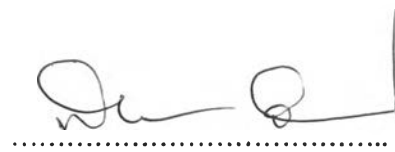
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน
โดย นางสาวอมรรัตน์ เรืองสกุล
ภาควิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ

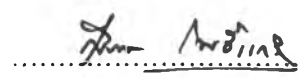
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัณน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นันทริกา คும்ไพโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว)

อมรรัตน์ เรื่องสกุล : การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน
(THE ANALYSIS OF FRONT - PAGE NEWS NARRATION IN DAILY
NEWSPAPERS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พีระ จิรโสภณ , 294 หน้า. ISBN 974-331-876-3.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์การเล่าเรื่องในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
รายวัน ไทยรัฐ และมติชน โดยศึกษาเปรียบเทียบการเล่าเรื่องในระดับเนื้อความ (2) ศึกษาเปรียบเทียบ
การเล่าเรื่องของข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภท คือ หนังสือพิมพ์แนวประชานิยม (ไทยรัฐ)
และหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ (มติชน) (3) ศึกษาเปรียบเทียบการเล่าเรื่องในข่าวเชิงสาระ และข่าวสนอง
อารมณ์ขอหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษารูปแบบของการเล่าเรื่องในข่าวในเชิงสาระ และข่าวสนองอารมณ์ที่มี
เหตุการณ์ข่าวเดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชน ต่างก็มีส่วนที่คล้ายคลึง และแตกต่างกัน ซึ่ง
ไทยรัฐนิยมที่จะใช้วิธีการเล่าแบบเสมือนดำเนินอยู่จริงมากกว่าสรุปความ การเล่าเรื่องแบบนี้ทำให้มองเห็น
ว่าไทยรัฐ ยังใช้รูปแบบการเล่าเรื่องในลักษณะเร้าความสนใจผู้อ่าน ให้สับสนบรรยากาศของเหตุการณ์มาก
กว่ามติชนที่นิยมเล่าเรื่องแบบสรุปความ สิ่งที่เหมือนและแตกต่างกันยังพบได้จากการลำดับเหตุการณ์ที่เล่า
มุมมองที่ใช้ในการเล่าเรื่อง และกลวิธีการนำเสนอที่มีความแตกต่าง คือ ไทยรัฐจะใช้กลวิธีแบบขยายความ
หรือใส่สีสันเหมือนเวลาเล่านิทาน (Performative) มากกว่ามติชนที่ใช้รูปแบบการสารคดี หรือแสดงข้อเท็จ
จริง (Constative) รูปแบบต่างๆ เหล่านี้ส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ฉบับใดยืนอยู่ในจุดเร้า
อารมณ์มากกว่ากัน ซึ่งกลายเป็นกรอบในการกำหนดให้การเล่าเรื่องของผู้สื่อข่าวแต่ละฉบับอยู่ในรูปแบบ
ของตน ตามคุณลักษณะของหนังสือพิมพ์ และประเภทข่าวที่นำมาเสนอด้วย

ส่วนการถ่ายทอดความหมายเข้าสู่ความเป็นจริง จะสะท้อนภาพให้เห็นอย่างมากในการวิเคราะห์
เกี่ยวกับการสร้างความหมาย ซึ่งเป็นหัวใจของการเล่าเรื่อง ผลการวิจัยที่พบได้แสดงให้เห็นอย่างเด่น
ชัดว่า ไทยรัฐยังยืนอยู่บนการสร้างความหมายนอกบริบทเดิม และให้สีสันในข่าวมากกว่ามติชน

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา2541.....

ลายมือชื่อนิติตอมรรัตน์ ๒ เชื้อสกุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

408 53440 28 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD : NEWS / NARRATION / DAILY NEWSPAPERS

AMORN RAT RUANGSKUL : THE ANALYSIS OF FRONT - PAGE NEWS NARRATION IN DAILY NEWSPAPERS. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.PIRA CHIRASOPONE, Ph.D. 294 pp. ISBN 974 - 331 - 876 - 3.

The purposes of this study were to 1) analyze the narration of front - page news in two daily newspapers, namely, Thai Rath and Matichon, by comparing their narratives in terms of content, 2) compare the narrative styles of the news presented by Thai Rath, a popular newspaper and Matichon, a quality newspaper, 3) to compare the narration of informative news and emotional news stories.

The study of the same piece of news presented by Thai Rath and Matichon revealed that there were both similarities and differences in terms of their narrative style. Thai Rath reported the news as it was happening in the present rather than summarizing the event. Thai Rath used a sensational style to arouse the interest in the reader and give a more colorful picture than Matichon, which preferred to use a summative style of narration. Both similarities and differences of narrative style were also found in terms of sequencing of events, their perspectives on the news and their presentation. The differences were that Thai Rath used a performative style of writing, that is, it gave additional explanation, putting as much colour in the news as in the story telling, while Matichon used constative style, ie, presenting evidence or facts. These narrative styles became the framework that reporters adopted according to the characteristics of their newspapers.

The analysis of how the meanings were conveyed, revealed that Thai Rath presented the news by adding extra meaning to the original context and gave more colour to the news presentation than Matichon.

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *อมรรัตน์ เรืองสกุล*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. พีระ จิระโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาช่วยเหลืออย่างมากในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และควบคุมการทำวิทยานิพนธ์อย่างละเอียดทุกขั้นตอน นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจากรศ. นันทริกา คุ้มไพโรจน์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว ที่เสียสละเวลาอย่างมากในการให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้วิจัย

ที่สำคัญขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมภพผู้ล่วงลับและคุณแม่อนงค์ เรืองสกุล ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยอย่างยิ่งตลอดมา ขอขอบคุณ คุณลุงสุกร คุณลุงสัมพันธ์ และคุณป้าละม่อม เรืองสกุล ที่เป็นกำลังใจ และห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณไกรฤกษ์ พัฒนา ที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา อีกทั้งบุคคลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

อมรรัตน์ เรืองสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	9
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	9
1.4 นิยามศัพท์	9
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดการรายงานข่าว	12
2.2 แนวคิดการเล่าเรื่อง	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของข่าว	26
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อหนังสือพิมพ์	30
2.5 แนวคิดการใช้ภาษาของสื่อมวลชน	39
2.6 แนวคิดโครงสร้างนิชมและสัญญาวิทยา	45
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	54
2.8 สมมุติฐานการวิจัย	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3	ระเบียบวิธีวิจัย	56
3.1	ประชากร	56
3.2	กลุ่มตัวอย่าง	56
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	59
3.5	การนำเสนอข้อมูล	62
4	วิเคราะห์ลักษณะการเล่าเรื่อง.....	64
4.1	วิธีการเล่าเรื่อง.....	64
4.2	การลำดับเหตุการณ์ที่เล่า.....	89
4.3	มุมมองที่ใช้ในการเล่าเรื่อง.....	102
4.4	กลวิธีการนำเสนอ.....	116
5	วิเคราะห์ลักษณะการสร้างความหมายและบริบททางสัญวิทยา.....	135
5.1	การวิเคราะห์การสร้างความหมายที่มีต่อเหตุการณ์.....	137
5.2	การวิเคราะห์การสร้างความหมายให้กับบุคคลในข่าว.....	164
5.3	การวิเคราะห์การใช้ภาษาในการสร้างความหมาย.....	184
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	247
6.1	สรุปผลการวิจัย.....	247
6.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	276
6.3	ข้อเสนอแนะ.....	278

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง	279
ภาคผนวก.....	286
ประวัติผู้วิจัย.....	294

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำแนกการใช้วิธีเล่าเรื่องของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และมติชน.....	65
2	จำแนกการใช้วิธีเล่าเรื่องในข่าวเชิงสาระ กับข่าวสนองอารมณ์.....	82
3	จำแนกวิธีการลำดับเหตุการณ์ที่เล่า.....	89
4	จำแนกวิธีการลำดับเหตุการณ์ที่เล่าในข่าวเชิงสาระ และข่าวสนองอารมณ์ ที่มีเหตุการณ์เดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	98
5	จำแนกมุมมองในการเล่าเรื่อง.....	103
6	จำแนกมุมมองที่ใช้ในการเล่าเรื่องในข่าวเชิงสาระ และข่าวสนองอารมณ์ ที่มีเหตุการณ์ข่าวเดียวกัน.....	106
7	จำแนกกลวิธีการนำเสนอ.....	118
8	จำแนกกลวิธีการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ มติชน ในข่าวเชิงสาระ และข่าวสนองอารมณ์.....	119
9	จำแนกกลวิธีการนำเสนอข่าวเชิงสาระ และข่าวสนองอารมณ์ที่มีเหตุการณ์ เดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	122
10	จำแนกลักษณะการสร้างความหมายในการเปลี่ยนเหตุการณ์ให้เป็นข่าวของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	138
11	จำแนกลักษณะการสร้างความหมายที่มีต่อเหตุการณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน ที่มีต่อเหตุการณ์เดียวกัน.....	141
12	จำแนกลักษณะการสร้างความหมายที่มีต่อเหตุการณ์ในข่าวเชิงสาระ และข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	145
13	จำแนกลักษณะการสร้างความหมายที่มีต่อเหตุการณ์ในข่าวเชิงสาระ ของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชนที่มีเหตุการณ์ข่าวเดียวกัน.....	146
14	จำแนกลักษณะการสร้างความหมายที่มีต่อเหตุการณ์ในข่าวสนองอารมณ์ ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชนที่มีเหตุการณ์ข่าวเดียวกัน..	148
15	จำแนกบทบาทของบุคคลในข่าวและการเทียบกลุ่มบุคคล ในข่าวเชิงสาระ ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน ที่มีเหตุการณ์ข่าวเดียวกัน...	169

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

16	สรุปบทบาทบุคคลในข่าว และการเทียบกลุ่มบุคคลในข่าวเชิงสาระที่มีเหตุการณ์เดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	173
17	จำแนกบทบาทบุคคลในข่าว และการเทียบกลุ่มบุคคลในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชนที่มีเหตุการณ์เดียวกัน.....	174
18	สรุปบทบาทบุคคลในข่าว และการเทียบกลุ่มบุคคลในข่าวสนองอารมณ์ที่มีเหตุการณ์เดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	178
19	ลักษณะการเลือกใช้คำบ่งนัยยะ ในข่าวเชิงสาระที่มีเหตุการณ์เดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	185
20	ลักษณะการเลือกใช้คำบ่งนัยยะ ในข่าวสนองอารมณ์ที่มีเหตุการณ์ข่าวเดียวกัน ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	186
21	ลักษณะการใช้ความเปรียบ และการเปรียบเทียบโดยนัยในข่าวเชิงสาระ ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	188
22	ลักษณะการใช้ความเปรียบ และการเปรียบเทียบโดยนัยในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	192
23	ลักษณะการใช้ข้อความเกินความเป็นจริงในข่าวเชิงสาระ ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	195
24	ลักษณะการใช้ข้อความเกินความเป็นจริงในข่าวสนองอารมณ์ ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	197
25	ลักษณะการใช้คำเยาะเย้ยในข่าวเชิงสาระของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	200
26	ลักษณะการใช้คำเยาะเย้ยในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน.....	207
27	ลักษณะการใช้คำที่มีความหมายเดียวกัน ในข่าวเชิงสาระของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	213

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

28	ลักษณะการใช้คำที่มีความหมายเดียวกัน ในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	219
29	ลักษณะการใช้สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ในข่าวเชิงสาระของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	223
30	ลักษณะการใช้สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	225
31	ลักษณะการใช้สมญานามในการให้ความหมายในข่าวเชิงสาระของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	227
32	ลักษณะการใช้สมญานามในการให้ความหมายในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	229
33	ลักษณะการใช้ถ้อยคำแสดงอารมณ์ ความรู้สึกในข่าวเชิงสาระของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	234
34	ลักษณะการใช้ถ้อยคำแสดงอารมณ์ ความรู้สึกในข่าวสนองอารมณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน.....	236